

2021

STUDIU DE OPORTUNITATE DELEGARE GESTIUNE SERVICIUL
DE ILUMINAT PUBLIC ORAȘUL TĂȘNAD, JUDEȚUL SATU-MARE

CENTRUL ORAȘULUI TĂȘNAD

FOAIA DE CAPĂT

DENUMIREA OBIECTIVULUI DE INVESTIȚII

STUDIU DE OPORTUNITATE PENTRU DELEGAREA SERVICIUL DE ILUMINAT PUBLIC

ORDONATORUL PRINCIPAL DE CREDITE/INVESTITOR

UAT ORAȘUL TĂȘNAD

BENEFICIARUL INVESTIȚIEI

UAT ORAȘUL TĂȘNAD

Str. Nicolae Bălcescu, nr. 1, loc. Tășnad, jud. Satu-Mare

Tel.: 0261 – 825701

Fax.: 0261 - 827223

Web: www.tasnad.primariatasnad.ro

Data elaborării documentației: Ianuarie 2022

FOAIE DE SEMNĂTURI

ELABORATOR:

S.C. ECO LIGHT PROJECT SRL

COLECTIV:

Ing. Felecan Luminita

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "L. Felecan".

Ing. Săplăcan Eugen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "E. Săplăcan".

FOAIA DE CAPĂT	2
FOAIE DE SEMNĂTURI.....	3
1. INFORMATII GENERALE.....	5
1.1. Denumirea obiectivului de investiții	5
1.2. Ordonatorul principal de credite/investitor.....	5
1.3. Beneficiarul investiției.....	5
1.4. Elaboratorul STUDIULUI DE OPORTUNITATE	5
2. SCOPUL STUDIULUI	6
3. OBIECTUL DELEGĂRII.....	9
4. DESCRIEREA SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC.....	14
5. STRUCTURA ACTUALĂ A SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC	18
6. STRUCTURA ECONOMICO-FINANCIARĂ ACTUALĂ A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC	27
7. ARIA TERITORIALĂ DE DESFĂȘURARE A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC	27
8. INVESTIȚII NECESARE PENTRU MODERNIZAREA, ÎMBUNĂTĂȚIREA CANTITATIVĂ, CALITATIVĂ ȘI EXTINDEREA ILUMINATULUI PUBLIC	28
8.1. Aspecte generale privind gestiunea serviciului de iluminat public.....	28
8.2. Gestiunea directă	29
8.3. Gestiunea delegată.....	30
8.4. Concluzii și analiza comparativă.....	31
9. DURATA DELEGĂRII SERVICIULUI	36
10. REDEVENȚA	37
11. JUSTIFICAREA DELEGĂRII DE GESTIUNE A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC ÎN ORAȘUL TĂȘNAD.....	37
12. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	38

1. INFORMATII GENERALE

1.1. DENUMIREA OBIECTIVULUI DE INVESTIȚII

STUDIU DE OPORTUNITATE PRIVIND DELEGAREA DE GESTIUNE A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC DIN ORAȘUL TĂȘNAD, JUDEȚUL SATU-MARE

1.2. ORDONATORUL PRINCIPAL DE CREDITE/INVESTITOR

UAT ORAȘUL TĂȘNAD

1.3. BENEFICIARUL INVESTIȚIEI

UAT ORAȘUL TĂȘNAD

Str. Nicolae Bălcescu, nr. 1, loc. Tășnad, jud. Satu-Mare

Tel.: 0261 – 825701

Fax.: 0261 - 827223

Web: www.tasnad.primariatasnad.ro

1.4. ELABORATORUL STUDIULUI DE OPORTUNITATE

S.C. ECO LIGHT PROJECT S.R.L.

Adresa: Str. Dunării nr. 53, ap.21, loc. Cluj-Napoca, jud. Cluj

Tel: 0757088383/ 0740145537

E-mail: ecolight.project@gmail.com

2. SCOPUL STUDIULUI

Studiul are ca scop identificarea și aplicarea soluțiilor de organizare a serviciului de iluminat public din Orașul Tășnad. Autoritățile administrației publice locale trebuie să asigure gestiunea serviciului de iluminat public pe criterii de competitivitate și eficiență, economică și managerială, având ca obiectiv atingerea și respectarea indicatorilor de performanță a serviciului.

Conform unui studiu al A.N.R.S.C., în anul 2011 în România, serviciul de iluminat public era organizat la nivelul mediului urban în peste 250 de localități, iar în mediul rural în 1370 de localități. În aceste condiții existau un număr de 86 de agenți economici care aveau licența de operare în domeniul iluminatului public.

În acord cu dispozițiile art. 4 din Legea nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public, sistemul reprezintă o componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a fiecărei unități administrativ-teritoriale, care în conformitate cu Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 254 din 12 martie 2006, aparține proprietății publice a acestora.

Autoritățile administrației publice locale vor urmări obținerea unui serviciu de iluminat public corespunzător interesului general al comunităților locale pe care le reprezintă, în conformitate cu legislația în vigoare și cu reglementările C.I.E.

Organizarea și desfășurarea serviciului de iluminat public trebuie să asigure satisfacerea unor cerințe și nevoi de utilitate publică ale comunității locale, după cum urmează:

- îmbunătățirea calității iluminatului public din Orașul Tășnad;
- optimizarea consumului de energie;
- garantarea permanenței în funcționarea iluminatului public;
- realizarea unui raport optim calitate/cost pentru perioada de derulare a contractului de cooperare și un echilibru între riscurile și beneficiile asumate prin contract (structura și nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestației și vor fi în conformitate cu prevederile legale);
- administrarea corectă și eficientă a bunurilor din proprietatea publică și a banilor publici;
- ridicarea gradului de civilizație, a confortului și a calității vieții;
- creșterea gradului de securitate individuală și colectivă în cadrul comunităților locale, precum și a gradului de siguranță a circulației rutiere și pietonale;
- susținerea și stimularea dezvoltării economico-sociale a localităților;
- punerea în valoare, printr-un iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice și peisagistice ale localităților, precum și marcarea evenimentelor festive, a sărbătorilor legale sau religioase;

- funcționarea și exploatarea în condiții de siguranță, rentabilitate și eficiență economică a infrastructurii aferente serviciului;
- nediscriminarea și egalitatea tuturor consumatorilor prin asigurarea unui standard unitar calitativ și uniform răspândit teritorial în comunitate;
- dezvoltarea durabilă a sistemului de iluminat public;
- liberul acces la informații privind aceste servicii publice;
- transparență, consultarea și antrenarea în decizii a cetățenilor.

Eficiența serviciului de iluminat public influențează în mod direct mediul economic și social al unității administrativ-teritoriale. Calitatea iluminatului ca și serviciu comunitar poate determina în mod cert creșterea nivelului de siguranță la nivel local, descurajând săvârșirea de infracțiuni și contravenții în spațiul public. La nivelul întregii țări s-a manifestat în ultimii ani o preocupare deosebită în privința optimizării acestui serviciu, fiind verificate constant opțiunile autorităților locale pentru implementarea unor sisteme complexe de gestiune a iluminatului public, în paralel cu dezvoltarea unei infrastructuri pentru supravegherea video din municipiile reședințe de județ.

Infrastructura iluminatului public poate fi utilizată și în scopul implementării structurilor pentru supraveghere video a zonelor comunitare cu risc ridicat pentru producerea de infracțiuni sau contravenții. În asemenea condiții, prima etapă pentru atingerea climatului de siguranță specific unei comunități europene îl reprezintă îmbunătățirea calității iluminatului public.

În acord cu cele expuse, un sistem de iluminat public deficitar impietează elementelor de securitate ce activează zilnic în comunitate (poliție, jandarmerie, agenți de securitate ai companiilor private), afectând chiar și eficacitatea unei soluții de supraveghere video. Din perspectiva securității comunității, efectul imediat al unui iluminat public ineficient este suprasolicitarea personalului disponibil însărcinat cu activitatea de prevenție a faptelor antisociale, fie ele infracționale sau contravenționale. Iluminatul public poate conduce așadar la creșterea gradului de monitorizare activă sau pasivă a spațiilor publice din cadrul comunității, ajutând la prevenirea și combaterea infracțiunilor și criminalității, sporind eficiența intervențiilor operative în cazul unor amenințări la adresa integrității persoanelor sau a bunurilor proprietate publică sau privată.

Numărul de infracțiuni de furt, de tâlhărie, de distrugere, de loviri și alte violențe crește în cadrul acelor comunități care nu beneficiază de un iluminat corespunzător pe timpul nopții, astfel încât fenomenele antisociale să fie descurajate. Administrarea eficientă a acestui serviciu apare ca o necesitate pentru creșterea gradului de securitate de la nivelul comunității locale, impunându-se ca resursele investite să fie în acord cu gradul de uzură al sistemului, iar extinderea sistemului să fie proporțională cu evoluția ariei ce include spațiilor publice pe care trebuie să le deservească.

Studiul de oportunitate s-a întocmit la solicitarea primăriei Tășnad care are obligația de a hotărî modul de gestiune și obligația de a elabora studiul de oportunitate. Studiul de oportunitate și caietele de sarcini se aprobă prin hotărâre a Consiliului Local. Studiul de oportunitate face parte din documentația de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public din Orașul Tășnad. Desfășurarea activității de iluminat public în Orașul Tășnad se poate efectua prin două modalități, respectiv prin gestiune directă și prin gestiune delegată.

La elaborarea acestui studiu s-au avut în vedere următoarele:

- serviciile publice trec printr-o perioadă de schimbări majore, de căutări de soluții viabile;

- caracteristicile serviciilor publice de interes general si anume: universalitate, continuitate, adaptabilitate si gestiune pe termen lung, transparentă.

În ceea ce priveste organizarea serviciilor publice există două tendinte majore:

- tendinta de globalizare a serviciilor si de deschidere a pietei, însoțită de aparitia si dezvoltarea unor companii;
- tendinta de mentinere a contractului de către autoritățile locale, prin asociere în gestionarea acestor servicii cu companii private, în cadrul unor parteneriate publice – private.

Delegarea serviciului de iluminat public din Orașul Tășnad prezintă următoarele avantaje autorității locale:

- investitii acoperite numai partial de autoritatea locală;
- scăderea costurilor comunității,
- reducerea accidentelor,
- reducerea criminalității,
- utilizarea eficientă a rețelei de drumuri,
- orientare, confort psihic si vizual,
- respectarea principiilor pe care se organizează si se desfășoară aceste servicii publice.
- autoritatea locală alege operatorul potrivit legii si poate detine controlul prin clauzele contractuale.

3. OBIECTUL DELEGĂRII

Legea nr. 230/2006 privind iluminatul public stabilește în cuprinsul art. 8 alin. (1) o competență exclusivă a autorităților administrației publice locale în privința înființării, organizării, coordonării, monitorizării și controlului funcționării serviciului de iluminat public de la nivelul unităților administrativ-teritoriale. Totodată, în sarcina autorităților publice locale legea impune și atributul dezvoltării, modernizării, administrării și exploatarei serviciului de iluminat public astfel încât parametrii reali ai acestui serviciu să fie în acord cu principiile enunțate în art. 9 și art. 10 din cuprinsul Ordinului nr. 86 din 20/03/2007 al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărire Comunala.

Autoritățile administrației publice locale sunt obligate asadar "ope legis" să asigure gestiunea serviciului de iluminat public pe criterii de competitivitate și eficiență economică și managerială, având ca obiectiv atingerea și respectarea indicatorilor de performanță a serviciului, stabiliți prin contractul de delegare a gestiunii, respectiv prin hotărârea de dare în administrare, în cazul gestiunii directe și implicit prin legislația menționată anterior.

Aceeași competență exclusivă în domeniul iluminatului public este stabilită și prin prevederile Regulamentului cadru al Serviciului de iluminat public din Ordinul nr. 86 din 20/03/2007 al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărire Comunala, respectiv, în art. 4 alin. (1): "înființarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciului de iluminat public la nivelul unităților administrativ-teritoriale, precum și înființarea, dezvoltarea, modernizarea, administrarea și exploatarea sistemelor de iluminat public întra în competența exclusivă a autorităților administrației publice locale".

În conformitate cu prevederile art. 10, lit. d din Legea 230/2006 a serviciului de iluminat public, în sarcina autorităților administrației publice locale întra adoptarea/emiterea hotărârilor/dispozițiilor privind darea în administrare sau delegarea gestiunii serviciului de iluminat public, precum și încredințarea exploatarei bunurilor aparținând patrimoniului public sau privat al localităților, aferente serviciului, conform prevederilor legale în vigoare.

Dispozițiile art. 10 lit. d) din Lege sunt prevăzute în mod complementar celor de la lit. h) a aceluși articol, unde se prevede o responsabilitate a autorității publice locale în privința gestionării contractului de delegare a gestiunii serviciului, astfel încât în ipoteza nerespectării obiectivelor stabilite prin convenția în cauză, prin regulament, caiet de sarcini sau chiar lege, autoritatea să aibă posibilitatea denunțării unilaterale. Totodată, autoritatea publică care adoptă soluția delegării serviciului are obligația de a verifica respectarea permanentă a indicatorilor de performanță ai serviciului de către persoana juridică care a preluat gestiunea.

În mod similar, atribuțiile autorității publice locale în privința iluminatului public atunci când se optează pentru formula delegării gestiunii se regăsesc și în art. 4 alin. 2 din Ordinul nr. 86

din 20/03/2007 al Autoritatii Nationale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodarire Comunala, evaluarea activitatii din domeniu fiind realizata pe criterii de competitivitate si eficienta economica si manageriala, "avand ca obiectiv atingerea si respectarea indicatorilor de performanta a serviciului, stabiliti prin contractul de delegare a gestiunii, respectiv prin hotararea de dare in administrare, in cazul gestiunii directe".

In definitiv, norma legala mentionata stabileste in art. 4 alin. 3 ca in vederea asigurarii criteriilor de performanta ale sistemului de iluminat asa cum au fost mentionate anterior, indiferent de forma de gestiune, "autoritatile administratiei publice locale vor urmari obtinerea unui serviciu de iluminat public corespunzator interesului general al comunitatilor locale pe care le reprezinta, in conformitate cu legislatia in vigoare si cu reglementarile C.I.E".

Gestiunea serviciului de iluminat public se poate realiza prin doua modalitati:

- gestiunea directa;
- gestiunea delegata.

Este de subliniat faptul ca toate activitatile specifice serviciului de iluminat public, indiferent de forma de gestiune adoptata, se organizeaza si se defasoara in conformitate cu prevederile regulamentului-propriu si ale caietului de sarcini, elaborate si aprobate de consiliul local, in baza regulamentului-cadru si a caietului de sarcini-cadru al A.N.R.S.C.

Gestiunea directa presupune asumarea nemijlocita de catre autoritatea publica locala a sarcinilor si responsabilitatilor cu privire la infiintarea, organizarea, finantarea, coordonarea, administrarea, gestionarea, exploatarea si asigurarea functionarii serviciului de iluminat public.

Gestiunea delegata presupune transferul din partea autoritatilor administratiei publice locale, in baza unui contract de delegare a gestiunii (contract de delegare a serviciului), unuia sau mai multor operatori cu statut de societati comerciale cu capital public, privat sau mixt, sarcinile si responsabilitatile proprii cu privire la prestarea, exploatarea si administrarea sistemului de iluminat public.

Prestarea serviciului de iluminat public se va executa astfel încât să se realizeze:

- a. verificarea si supravegherea continuă a functionării rețelilor electrice de joasă tensiune, posturilor de transformare, cutiilor de distributie si a corpurilor de iluminat;
- b. corectarea si adaptarea regimului de exploatare la cerintele utilizatorului;
- c. controlul calității serviciului asigurat;
- d. întreținerea tuturor componentelor sistemului de iluminat public;
- e. mentinerea în stare de functionare la parametrii proiectati a sistemului de iluminat public;
- f. măsurile necesare pentru prevenirea deteriorării componentelor sistemului de iluminat public;
- g. întocmirea sau reactualizarea, după caz, a documentatiei tehnice necesare realizării unei exploatări economice si în conditii de sigurantă;
- h. respectarea instructiunilor furnizorilor de echipamente;
- i. functionarea instalatiilor de iluminat, în conformitate cu programele aprobate;
- j. respectarea instructiunilor/procedurilor interne si actualizarea documentatiei;

- k. respectarea regulamentului de serviciu aprobat de autoritatea administratiei publice locale, în condițiile legii;
- l. functionarea pe baza principiilor de eficiență economică, având ca obiectiv reducerea costurilor specifice pentru realizarea serviciului de iluminat public;
- m. mentinerea capacităților de realizare a serviciului si exploatarea eficientă a acestora, prin urmărirea sistematică a comportării rețelelor electrice, echipamentelor, întreținerea acestora, planificarea reparatiilor capitale, realizarea operativă si cu costuri minime a reviziilor/reparatiilor curente;
- n. îndeplinirea indicatorilor de calitate ai serviciului prestat, specificati în regulamentul serviciului;
- o. încheierea contractelor cu furnizorii de utilități, servicii, materiale si piese de schimb, prin aplicarea procedurilor concurențiale impuse de normele legale în vigoare privind achizițiile de lucrări sau de bunuri;
- p. dezvoltarea/modernizarea, în conditii de eficiență a sistemului de iluminat public în conformitate cu programele de dezvoltare/modernizare elaborate de către consiliul local, sau cu programele proprii aprobate de autoritatea administratiei publice locale;
- q. un sistem prin care să poată primi informatii sau să ofere consultantă si informatii privind orice problemă sau incidente care afectează sau pot afecta siguranta, disponibilitatea si/sau alti indicatori de performanță ai serviciilor de iluminat;
- r. asigurarea, pe toată durata de executare a serviciului, de personal calificat si în număr suficient pentru îndeplinirea activităților ce fac obiectul serviciului de iluminat public;
- s. urmărirea si înregistrarea indicatorilor de performanță aprobatii pentru serviciul de iluminat public se va face de către operator pe baza unei proceduri specifice;
- t. instituirea si aplicarea unui sistem de comunicare cu beneficiarii cu privire la reglementările noi ce privesc serviciul de iluminat public si modificările survenite la actele normative din domeniu.
- u. stabilirea prețurilor și tarifelor – operațiunea de stabilire a structurii și nivelurilor prețurilor și tarifelor inițiale, după caz, pentru serviciile de utilități publice, pe baza metodologiei de calcul al prețurilor și tarifelor, elaborată și aprobată de autoritatea de reglementare competentă;
- v. ajustarea prețurilor și tarifelor – operațiunea de corelare a nivelurilor prețurilor și tarifelor stabilite anterior, cu evoluția generală a prețurilor și tarifelor din economie, pe baza metodologiei de calcul al nivelului prețurilor și tarifelor existente, elaborată și aprobată de autoritatea de reglementare competentă;
- w. modificarea prețurilor și tarifelor – operațiunea de corelare a nivelurilor prețurilor și tarifelor stabilite anterior, aplicabilă în situațiile în care intervin schimbări în structura costurilor care conduc la recalcularea prețurilor și tarifelor, pe baza metodologiei de calcul al structurii și nivelului prețurilor și tarifelor existente, elaborată și aprobată de autoritatea de reglementare competentă;

In termen de 60 de zile calendaristice de la data încredințării serviciului de iluminat public va prezenta autorității administratiei publice locale modul de organizare a acestui sistem.

informarea utilizatorului si a beneficiarilor despre planificarea anuală a reparatiilor/reviziilor ce se vor efectua la sistemul de iluminat public.

Activitățile ce se vor asigura in urma delegarii serviciului de iluminat public din ORAȘUL TĂȘNAD si care fac obiectul delegarii sunt:

- respectarea legislatiei, normelor, prescriptiilor si regulamentelor privind igiena si protectia muncii, protectia mediului, urmărirea comportării în timp a sistemului de iluminat public, prevenirea si combaterea incendiilor;
- exploatarea, întreținerea si reparatia instalatiilor cu personal autorizat ANRE, în functie de complexitatea instalatiei si specificul locului de muncă;
- respectarea indicatorilor de performanță si calitate stabiliți prin contractul de delegare a gestiunii, sau prin hotărârea de dare în administrare a serviciului si precizati în regulamentul serviciului de iluminat public;
- întreținerea si mentinerea în stare de permanentă functionare a sistemelor de iluminat public;
- furnizarea autorității administratiei publice locale, respectiv A.N.R.S.C, a informatiilor solicitate si accesul la documentatiile pe baza cărora prestează serviciul de iluminat public, în conditiile legii;
- cresterea eficientei sistemului de iluminat în scopul reducerii tarifelor, prin reducerea costurilor de productie, a consumurilor specifice de materiale si materii, energie electrică si prin modernizarea acestora;
- prestarea serviciului de iluminat public la toti utilizatorii din raza unității administrativ-teritoriale pentru care are hotărâre de dare în administrare sau contract de delegare a gestiunii;
- personal de interventie operativă;
- conducerea operativă prin dispecer;
- înregistrarea datelor de exploatare si evidenta lor;
- analiza zilnică a modului în care se respectă realizarea normelor de consum si stabilirea operativă a măsurilor ce se impun pentru eliminarea abaterilor, încadrarea în norme si evitarea oricărei forme de risipă;
- elaborarea programelor de măsuri pentru încadrarea în normele de consum de energie electrică si pentru rationalizarea acestor consumuri;
- realizarea conditiilor pentru prelucrarea automată a datelor referitoare la functionarea economică a instalatiilor de iluminat public;
- statistica incidentelor, avariilor si analiza acestora;
- instituirea unui sistem de înregistrare, investigare, solutionare si raportare privind reclamatiiile făcute de beneficiari în legătură cu calitatea serviciilor;
- lichidarea operativă a incidentelor;
- functionarea normală a tuturor componentelor sistemului de iluminat public;

- evidenta orelor de functionare a componentelor sistemului de iluminat public;
- aplicarea de metode performante de management care să conducă la functionarea cât mai bună a instalatiilor de iluminat si reducerea costurilor de operare;
- elaborarea planurilor anuale de revizii si reparatii executate cu forte proprii si cu terti si aprobarea acestora de către administratia publică locală;
- executarea în bune conditii si la termenele prevăzute a lucrărilor de reparatii care vizează functionarea economică si siguranta în exploatare;
- elaborarea planurilor anuale de investitii pe categorii de surse de finantare si aprobarea acestora de către administratia publică locală;
- corelarea perioadelor si termenelor de executie a investitiilor si reparatiilor cu planurile de investitii si reparatii a celorlalti furnizori de utilități, inclusiv cu programele de reabilitare si dezvoltare urbanistică ale administratiei publice locale;
- initierea si avizarea lucrărilor de modernizări si de introducere a tehnicii noi pentru îmbunătățirea performantelor tehnico-economice ale sistemului de iluminat public;
- dotare proprie cu instalatii si echipamente specifice necesare pentru prestarea activităților asumate prin contract sau prin hotărârea de dare în administrare;
- alte conditii specifice stabilite de autoritatea administratiei publice locale sau asociatia de dezvoltare comunitară, după caz.

4. DESCRIEREA SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Serviciul de iluminat public face parte din sfera serviciilor comunitare de utilitati publice, sub reglementarea, conducerea, monitorizarea si controlul Administratiei Publice Locale a Oraşului Tăşnad, reprezentand o parte componenta a infrastructurii tehnico-edilitare a acestei unitati administrativ-teritoriale.

Iluminatul public se refera la domeniul public sau privat a Oraşului Tăşnad, existent la nivelul acelor spatii aflate in proprietatea actuala sau viitoare a unitatii administrative-teritoriale, cuprinzand in linii mari urmatoarele tipuri de servicii:

- iluminatul cailor de circulatie (auto, zone pentru pietoni si biciclisti), tunelurilor si pasajelor auto;
- iluminatul decorativ-arhitectural (pentru monumente, cladiri, fantani);
- iluminatul parcurilor si al gradinilor;
- iluminatul ariilor utilitare (parcari, platforme utilitare etc.);
- iluminatul publicitar si de reclama;
- intretinerea si mentinerea sistemelor de iluminat descrise mai sus.

Organizarea si desfasurarea serviciului de iluminat public trebuie sa asigure satisfacerea unor cerinte si nevoi de utilitate publica ale comunitatii locale, dupa cum urmeaza:

- garantarea permanentei in functionare a iluminatului public prin indeplinirea parametrilor proiectati si mentinerea lor in standardele in vigoare;
- asigurarea sigurantei circulatiei rutiere si pietonale;
- cresterea gradului de securitate individuala si colectiva in cadrul comunitatilor locale;
- punerea in valoare, printr-un iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice si peisagistice ale localitatilor, precum si marcarea evenimentelor festive si a sarbatorilor legale sau religioase;
- optimizarea consumului de energie in paralel cu imbunatatirea calitatii iluminatului public din Oraşul Tăşnad;
- realizarea unui raport optim calitate/cost si a unui echilibru intre riscurile si beneficiile asumate prin contract; structura si nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestatiei si vor fi in conformitate cu prevederile legale;
- administrarea corecta si eficienta a bunurilor din proprietatea publica si a banilor publici;
- ridicarea gradului de civilizatie, a confortului si a calitatii vietii;
- sustinerea si stimularea dezvoltarii economico-sociale a localitatilor;
- nediscriminarea si egalitatea tuturor consumatorilor;
- dezvoltarea durabila a sistemului de iluminat public;
- liberul acces la informatii privind aceste servicii publice;

- transparenta, consultarea si antrenarea in decizii a cetatenilor.
- Operatorul unui serviciu de iluminat public trebuie sa asigure:
- respectarea legislatiei, normelor, prescriptiilor si regulamentelor privind igiena si protectia muncii, protectia mediului, urmarirea comportarii in timp a sistemului de iluminat public, prevenirea si combaterea incendiilor;
- exploatarea, intretinerea si reparatia instalatiilor cu personal autorizat, in functie de complexitatea instalatiei si specificul locului de munca;
- respectarea indicatorilor de performanta si calitate stabiliti prin contractul de delegare a gestiunii, sau prin hotararea de dare in administrare a serviciului si precizati in regulamentul serviciului de iluminat public;
- intretinerea si mentinerea in stare de permanenta functionare a sistemelor de iluminat public;
- furnizarea autoritatii administratiei publice locale, respectiv A.N.R.S.C., a informatiilor solicitate si accesul la documentatiile pe baza carora presteaza serviciul de iluminat public, in conditiile legii;
- cresterea eficientei sistemului de iluminat in scopul reducerii tarifelor, prin reducerea costurilor de productie, a consumurilor specifice de materiale si materii, energie electrica si prin modernizarea acestora;
- prestarea serviciului de iluminat public la toti utilizatorii din raza unitatii administrativ-teritoriale pentru care are hotarare de dare in administrare sau contract de delegare a gestiunii;
- personal de interventie operativa;
- conducerea operativa prin dispecer;
- inregistrarea datelor de exploatare si evidenta lor;
- analiza zilnica a modului in care se respecta realizarea normelor de consum si stabilirea operativa a masurilor ce se impun pentru eliminarea abaterilor, incadrarea in norme si evitarea oricarei forme de risipa;
- elaborarea programelor de masuri pentru incadrarea in normele de consum de energie electrica si pentru rationalizarea acestor consumuri;
- realizarea conditiilor pentru prelucrarea automata a datelor referitoare la functionarea economica a instalatiilor de iluminat public;
- statistica incidentelor, avariilor si analiza acestora;
- instituirea si gestionarea unui sistem de inregistrare, investigare, solutionare si raportare privind reclamatii facute de beneficiari in legatura cu calitatea serviciilor;
- solutionarea operativa a incidentelor;
- functionarea normala a tuturor componentelor sistemului de iluminat public;
- evidenta orelor de functionare a componentelor sistemului de iluminat public;
- aplicarea de metode performante de management care sa conduca la functionarea cat mai buna a instalatiilor de iluminat si reducerea costurilor de operare;
- elaborarea planurilor anuale de revizii si reparatii executate cu forte proprii si cu terti si aprobarea acestora de catre administratia publica locala;
- executarea in bune conditii si la termenele prevazute a lucrarilor de reparatii care vizeaza functionarea economica si siguranta in exploatare;

- elaborarea planurilor anuale de investitii pe categorii de surse de finantare si aprobarea acestora de catre administratia publica locala;
- corelarea perioadelor si termenelor de executie a investitiilor si reparatiilor cu planurile de investitii si reparatii a celorlalti furnizori de utilitati, inclusiv cu programele de reabilitare si dezvoltare urbanistica ale administratiei publice locale;
- initierea si avizarea lucrarilor de modernizari si de introducere a tehnicii noi pentru imbunatatirea performantelor tehnico-economice ale sistemului de iluminat public;
- dotare proprie cu instalatii si echipamente specifice necesare pentru prestarea activitatilor asumate prin contract sau prin hotararea de dare in administrare;
- alte conditii specifice stabilite de autoritatea administratiei publice locale sau asociatia de dezvoltare comunitara, dupa caz.

Operatorul are obligatia sa indeplineasca si gestionarea consumului de energie pentru sistemul de iluminat public ce implica asumarea urmatoarelor atributii:

- monitorizarea si raportarea consumului de energie;
- optimizarea si reducerea cheltuielilor de intretinere si mentenanta, ca si costuri de operare aferente sistemului de iluminat public;
- aplicarea masurilor de eficienta energetica conform legislatiei si reglementarilor in vigoare aplicabile elementelor infrastructurii SIP.

Obligatiile operatorului sunt inscise in cuprinsul contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public in ipoteza gestiunii delegate, respectiv, in contractul de administrare in ipoteza gestiunii directe. Cuprinsul prevederilor din aceste documente trebuie sa fie in acord cu legislatia incidenta, respectiv, cu regulamentul cadru adoptat de A.N.R.S.C. prin Ordinul nr. 86/2007, precum si regulamentul autoritatii publice locale privind iluminatul public.

Pe de alta parte, raspunderea personalului operativ al operatorului sunt cuprinse in regulamentul de serviciu (regulamentul de serviciu se intocmeste pe baza regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public). In caietele de sarcini se vor preciza conditiile de realizare a reparatiilor (curente si capitale), a investitiilor precum si a altor cheltuieli pe care le va face operatorul, specificandu-se modul de aprobare si decontare a acestora in cadrul relatiilor contractuale dintre autoritatea administratiei publice locale si operator.

Gestionarea si administrarea serviciului de iluminat public se va executa astfel incat sa se realizeze:

- verificarea si supravegherea continua a functionarii retelelor electrice de joasa tensiune, posturilor de transformare, cutiilor de distributie si a corpurilor de iluminat;
- corectarea si adaptarea regimului de exploatare la cerintele utilizatorului;
- controlul calitatii serviciului asigurat;
- intretinerea tuturor componentelor sistemului de iluminat public;
- mentinerea in stare de functionare la parametri proiectati a sistemului de iluminat public;
- masurile necesare pentru prevenirea deteriorarii componentelor sistemului de iluminat public;
- intocmirea sau reactualizarea, dupa caz, a documentatiei tehnice necesare realizarii unei exploatare economice si in conditii de siguranta;

- respectarea instructiunilor furnizorilor de echipamente;
- functionarea instalatiilor de iluminat, in conformitate cu programele aprobate;
- respectarea instructiunilor/procedurilor interne si actualizarea documentatiei;
- respectarea regulamentului de serviciu aprobat de autoritatea administratiei publice locale, in conditiile legii;
- functionarea pe baza principiilor de eficienta economica, avand ca obiectiv reducerea costurilor specifice pentru realizare a serviciului de iluminat public;
- mentinerea capacitatilor de realizare a serviciului si exploatarea eficienta a acestora, prin urmarirea sistematica a comportarii retelelor electrice, echipamentelor, intretinerea acestora, planificarea reparatiilor capitale, realizarea operativa si cu costuri minime a reviziilor/reparatiilor curente;
- indeplinirea indicatorilor de performanta si calitate ai serviciului prestat, specificati in regulamentul serviciului;
- incheierea contractelor cu furnizorii de utilitati, servicii, materiale si piese de schimb, prin aplicarea procedurilor concurentiale impuse de normele legale in vigoare privind achiziitiile de lucrari sau de bunuri;
- dezvoltarea/modernizarea, in conditii de eficienta a sistemului de iluminat public in conformitate cu programele de dezvoltare/modernizare elaborate de catre consiliul local, sau cu programele proprii aprobate de autoritatea administratiei publice locale;
- un sistem prin care sa poata primi informatii sau sa ofere consultanta si informatii privind orice problema sau incidente care afecteaza sau pot afecta siguranta, disponibilitatea si/sau alti indicatori de performanta ai serviciilor de iluminat;
- asigurarea, pe toata durata de executare a serviciului, de personal calificat si in numar suficient pentru indeplinirea activitatilor ce fac obiectul serviciului de iluminat public;
- urmarirea si inregistrarea indicatorilor de performanta aprobati pentru serviciul de iluminat public se va face de catre operator pe baza unei proceduri specifice;
- instituirea si aplicarea unui sistem de comunicare cu beneficiarii cu privire la reglementarile noi ce privesc serviciul de iluminat public si modificarile survenite la actele normative din domeniu. In termen de 60 de zile calendaristice de la data incredintarii serviciului de iluminat public va prezenta autoritatii administratiei publice locale modul de organizare a acestui sistem;
- informarea utilizatorului si a beneficiarilor despre planificarea anuala a reparatiilor/reviziilor ce se vor efectua la sistemul de iluminat public.

5. STRUCTURA ACTUALĂ A SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Serviciul de iluminat public este constituit din:

- infrastructura de transport a energiei electrice necesara furnizarii iluminatului public, a carei delegare se va face pe baza contractului existent intre Oraşul Tăşnad si S.C. DEER S.A., avand la baza Ordinul ANRE 5/93/2000;
- sistemul de comanda (aprindere si automatizare) a iluminatului public – proprietatea primariei Oraşul Tăşnad;
- sistemul de iluminat public, asa cum este definit in Regulamentul Serviciului de iluminat public in conformitate cu Legea nr. 230/2006 si care este proprietate a Oraşul Tăşnad;
- elemente de sustinere – stalpi;
- console;
- retele de alimentare de tip Clasic;
- aparate de iluminat.

Mentenanţa sistemului existent este realizată după principii reactive şi nu predictive, lămpile fiind schimbate atunci când se manifestă un defect evident, şi nu atunci când îşi epuizează durata de viaţă şi în consecinţă fluxul luminos este redus cu mai mult de 50%, iar nivelul de iluminare nu atinge limita minimă admisibilă pe domeniu de activitate, conform standardelor europene în vigoare SR-EN 13201/2016.

Astfel, în vederea analizării situaţiei existente a fost realizat un audit al sistemului de iluminat public din Oraşul Tăşnad, prin care s-au inventariat elemente componente – stalpi, aparate de iluminat.

Auditul a avut in vedere identificarea pe strazi a elementelor componente.

Pornind de la datele obtinute de la primarie, s-a realizat o analiza pe teren a sistemului de iluminat public, care s-a concretizat prin crearea unei baze de date care contine informatii despre fiecare punct luminos caruia i-au fost alocate urmatoarele atribute:

- localizarea pe strazi inclusiv spatierea intre stalpi;
- tip aparat de iluminat;
- puncte de aprindere;
- stare aparat de iluminat;
- puterea si tipul lampii.

Principalul obiectiv este de a ne alinia cu iluminatul la condiţiile impuse de standardul în vigoare SR EN 13201/2015, care prevede condiţiile (luminanţă/iluminare; uniformitate; orbire, etc.) minime acceptate pentru iluminatul public în UE.

Pentru a realiza un iluminat adecvat, străzile trebuiesc împartite pe clase de drum, împărțire care se realizează tinând cont de mărimea traficului, tipul de participanți la trafic, viteza de circulație, etc.

Tabel 5 - Tipuri de trafic / paramentrii specifici

Parametrii	Opțiuni	Descriere		Valoare Ponderată V_w^a
Viteză de proiectare sau limita de viteză	Foarte înaltă	$v \geq 100$ km/h		2
	Înaltă	$70 < v < 100$ km/h		1
	Moderat	$40 < v < 70$ km/h		-1
	Scăzut	$v \leq 40$ km/h		-2
Volumul de trafic		Autostrăzi, străzi cu mai multe benzi	Două căi de rulare	
	Înalt	> 65 % din capacitatea maximă	> 45 % din capacitatea maximă	1
	Moderat	35 % - 65 % din capacitatea maximă	15 % - 45 % din capacitatea maximă	0
Compoziția traficului	Scăzut	< 35 % din capacitatea maximă	< 35 % din capacitatea maximă	-1
	Mixt cu procentaj mare de trafic nemotorizat			2
	Mixt			1
	Doar motorizat			0
Separate între sensurile de mers	Nu			1
	Da			0
Densitate de joncțiune		Intersecții / km	Noduri rutiere, distanță între poduri, km	
	Înalt	> 3	< 3	1
	Moderat	≤ 3	≥ 3	0
Vehicule parcate	Prezentă			1
	Fără prezentă			0
Luminozitatea ambiantului	Înalt	Ferestre magazine, publicitate, terenuri de sport, stații, depozite		1
	Moderat			0
	Scăzut			-1
Dificultatea traficului	Foarte mare			2
	Moderat			1
	Scăzut			0

Tabel 6 - Parametri specifici

Zonă (geometrie)	Separarea sensurilor
	Noduri de autostradă
	Densitatea intersecțiilor
	Zone de risc
	Dispozitive de încetinire
Trafic	Densitatea traficului - număr de vehicule pe zi
	Densitatea traficului de bicicliști
	Densitatea traficului de pietoni
	Dificultatea de orientare
	Vehicule staționate
	Recunoașterea trăsăturilor feței
	Riscul de agresiune
Influențe externe și de mediu	Complexitatea câmpului vizual
	Nivelul de iluminare al ambientului
	Condiții atmosferice

Tabel 7 - Alegerea zonelor de risc

ZONĂ DE RISC	COMPLEXITATEA CÂMPULUI VIZUAL	DIFICULTATEA SARCINII DE ORIENTARE	NIVELUL LUMINANȚEI AMBIENTALE		
			Scăzut	Mediu	Ridicat
NU	normală	normală			
		peste normală			
	ridicată	normală			
		peste normală			
DA	normală	normală			
		peste normală			
	ridicată	normală			
		peste normală			

Asamblând datele de mai sus se creează premisele încadrării unei străzi sau a unei zone într-una din clasele de drum din standardul 13201/2015. Acest lucru se face însumând indicii de evaluare acordați fiecărui criteriu.

Tabel 8 - Calculul punctajului pentru încadrarea pe clase de drum

Parametru	Opțiuni	Indice de evaluare (Vws)	Criteriu selectat (Vws)
Viteza	Foarte mare	3	
	Mare	2	
	Moderata	1	
	Mica	0	
Volumul de trafic	Foarte mare	1	
	Mare	0,5	
	Moderat	0	
	Mic	-0,5	
	Foarte mic	-1	
Compozitia traficului	Mixt cu procent mare de trafic nemotorizat	2	
	Mixt	1	
	Doar motorizat	0	
Separare între sensurile de mers	NU	1	
	DA	0	
Nivelul de luminanță ambientală	Mare	1	
	Moderata	0	
	Mica	-1	
Ghidaj vizual / control de trafic	Slab	0,5	
	Moderat sau bun	0	
		Suma punctajului	

După determinarea punctajului putem trece la încadrarea străzii într-una din clasele de mai jos.

Tabel 9 - Clasele de iluminat pentru străzi

Clasa de iluminat	Luminanța suprafeței carosabile uscate			Orbire fiziologică	Raport de zonă alăturată
	Lmed (cd/m ²)	U _o (%)	U _i (%)	f _{T1} (%)	R _{E1}
	minim menținut	minim	minim	maxim	minim
M1	2,0	0,4	0,7	10	0,35
M2	1,5	0,4	0,7	10	0,35
M3	1,0	0,4	0,6	15	0,3
M4	0,75	0,4	0,6	15	0,3
M5	0,5	0,35	0,4	15	0,3
M6	0,3	0,35	0,4	20	0,3

Principala mărime care se măsoară este **luminanța**.

Aceasta reprezintă intensitatea luminoasă măsurată pe unitatea de suprafață luminoasă. Cu alte cuvinte este lumina percepută de ochiul uman raportându-ne la o suprafață iluminată.

De aceea în cazul iluminatului stradal toate măsurile se măsoară raportându-ne la un “observator”. Acest “observator” este de fapt conducătorul auto care se află pe banda de mers la 60m înaintea zonei iluminate. Mărimile măsurate reprezintă de fapt percepția lui asupra iluminatului de pe calea de rulare și împrejurimi. Pentru o evaluare corectă măsurătorile se fac cu **luminanțmetrul** poziționat în locul conducătorului auto.

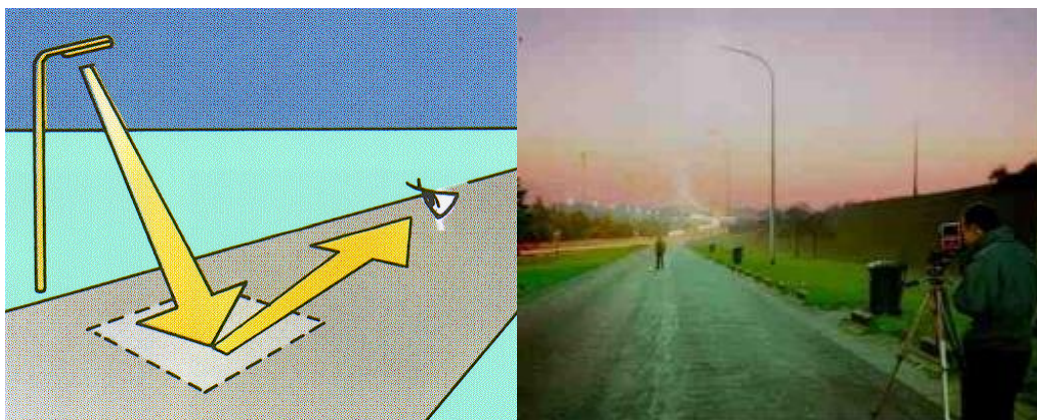

Fig.1 – Măsurarea luminanței

În cazul zonelor de risc: intersecții, treceri de pietoni, etc., clasa se alege cu un nivel peste nivelul maxim al străzii care intră în acea zonă și trebuie să întrunească condițiile de mai jos. Acest lucru se face, deoarece prin creșterea nivelului de iluminat pe anumite zone se înregistrează și o creștere a acuității vizuale a conducătorilor auto. În plus se apelează la un fenomen psihologic, deoarece s-a dovedit că există tendința de a apăsa instinctiv pe frână în momentul în care se înregistrează o trecere bruscă de la un nivel la celălalt.

Tabel 10 - Clasele de iluminat pentru zone de risc

Clasa de iluminat	Iluminare orizontală	
	Emed (lux)	U _o (%)
C0	50	0,4
C1	30	0,4
C2	20	0,4
C3	15	0,4
C4	10	0,4
C5	7,5	0,4

În cazul intersecțiilor sau a zonelor de risc măsurătorile se fac cu **luxmetrul**, deoarece în acest caz mărimea importantă este **iluminarea**. Aceasta este reprezentată de fluxul luminos care cade pe o suprafață. Acum nu ne mai raportăm la un observator, pentru că se presupune că acel observator se află și în intersecție și în plus, pe lângă el mai sunt și alți participanți la trafic (ex.: pietoni).

Așa cum s-a arătat și mai sus, un alt factor important este complexitatea câmpului vizual și posibilitatea de a te orienta. De aceea în intersecție diferă tipul măsurătorilor, comparativ cu cele de pe stradă.

Pentru zonele pietonale, pistele de biciclete sau străzile laterale din zona rurală clasele de drum trebuie să respecte următoarele condiții minime.

Tabel 11 - Clasele de iluminat pentru zone pietonale

Clasa de iluminat	Iluminare orizontală	
	Emed (lx)	Emin (lx)
P1	15	3
P2	10	2
P3	7,5	1,5
P4	5	1
P5	3	0,6
P6	2	0,4
P7	performanță nedeterminată	

În plus pentru a asigura o uniformitate corespunzătoare în cazul acestor clase se recomandă ca:iluminarea medie (Emed) să nu depășească nivelul iluminării minime(Emin) al clasei de iluminat, cu mai mult de 1,5 ori. Asta înseamnă că dacă Emed impus este de 10lux nu putem avea un Emed obținut mai mare de 15lux.

Între clasele de iluminat există o legătură, nivelurile impuse fiind comparabile, așa cum se vede și mai jos:

Tabel 12 - Comparație clase de iluminat

	M1	M2	M3	M4	M5	M6		
C0	C1	C2	C3	C4	C5			
			P1	P2	P3	P4	P5	P6

Comparând actuala clasificare cu cea existentă în standardul CIE 13433, constatăm pe lângă subdivizarea claselor M3 și M4, o dezvoltare a criteriilor și în plus anumite recomandări care duc la creșterea siguranței traficului și a cetățenilor. Astfel au apărut recomandări cum sunt:

- Zona a cărui nivel de iluminare recomandat este cel mai ridicat constituie zonă de referință;
- Este de dorit să se evite o diferență mai mare de două clase comparabile între două zone alăturate
- Acolo unde este nevoie, se recomandă să se țină cont de **iluminarea semicilindrică** (se calculează în special pentru spațiile în care există riscul de producere de acte antisociale) sau de **iluminarea verticală** (se calculează în special pentru spațiile în care este necesar ca suprafețele verticale să fie vizibile).

Tabelul 14. Tipurile de aparate

Fluorescent 36W	Fluorescent 23W	Fluorescent 42W	Na 70W	Na 150W	Hg 125	Hg 250	Led 30W ornamental	Led 30W	Led 45W	Led 75W	Total lampi existente
176	13	11	48	52	1	10	14	275	128	252	980

Tabelul 3. Tipurile de stâlpi de iluminat

SC10001	SC10002	SC10005	SE 4	SE 8	SE 10	SE 11	Metalic	Ornamental	Lemn	Numar total stâlpi existenți
74	3	21	671	0	357	134	31	13	3	1307

Tabelul 4 – Puterea instalată a Sistemului de iluminat în Orașul Tășnad

Localitate	Nr. crt.	STRADA	Puterea instalata initiala lampi (W)	Puterea instalata initiala aparataj (W)	Puterea instalata initiala totala (W)
ORASUL TASNAD	1	Ady Endre	540	24	564,00
	2	Castanilor	585	26	611,00
	3	Campului	1800	80	1880,00
	4	Livezilor	510	34	544,00
	5	Florilor	300	45	345,00
	6	Mihai Eminescu	420	28	448,00
	7	Mihail Sadoveanu	450	20	470,00
	8	Petru Maior	1644	61,6	1705,60
	9	Gh Doja	420	28	448,00
	10	Lacrimioarelor	3450	92	3542,00
	11	Infratirii	6300	168	6468,00
	12	Garii	711	106,65	817,65
	13	Santaului	150	22,5	172,50
	14	Tudor Vladimirescu	2400	64	2464,00
	15	Closca	450	30	480,00
	16	Virgil Salagean	900	30	930,00
	17	Nicolae Balcescu	630	28	658,00
	18	Horea	585	26	611,00
	19	Stefan cel Mare	4500	120	4620,00
	20	Crisan	1800	270	2070,00
	21	Belsugului	480	32	512,00
	22	Crasnei	1200	80	1280,00
	23	Avram Iancu	1230	82	1312,00
	24	Rozelor	330	22	352,00
	25	Trandafirilor	720,00	48,00	768,00
	26	Traian Vuia	120,00	8,00	128,00
	27	Pompierilor	510,00	34,00	544,00
	28	Viilor	942,00	141,30	1083,30
	29	Viitorului	150,00	10,00	160,00
	30	Spicului	270,00	18,00	288,00
	31	Biro Lajos	330,00	22,00	352,00
	32	Aleea Constructorilor	30,00	2,00	32,00
	33	Zorilor	360,00	16,00	376,00
	34	Aleea Zorilor	480,00	32,00	512,00
	35	Salcamilor	270,00	12,00	282,00
	36	Caisilor	270,00	12,00	282,00
	37	Aleea Garoafelor	210,00	14,00	224,00
	38	Aleea Strandului	270,00	18,00	288,00
	39	Aleea Nucilor	90,00	6,00	96,00
	40	Cartier Nicolae Iorga	210,00	14,00	224,00
	41	Ciresilor	270,00	12,00	282,00

	42	Teiului	180,00	27,00	207,00
	43	Margaretelor	90,00	6,00	96,00
	44	Parc Nicolae Balcescu	210,00	31,50	241,50
TOTAL Orasul TASNAD			37.767,00	2.003,55	39.770,55
BLAJA	1	Principală	5292	793,8	6085,8
	2	Intrand 1	72	10,8	82,8
	3	Intrand 2	150	22,5	172,5
	4	Intrand 3	1000	150	1150
	5	Intrand 4	324	48,6	372,6
TOTAL BLAJA			6.838	1.026	7.864
RATIU	1	Principală	0	0	0
	2	Intrand 1	0	0	0
TOTAL RATIU			0	0	0
VALEA MORII	1	Principală	718	107,7	825,7
	2	Intrand 1	108	16,2	124,2
	3	Intrand 2	144	21,6	165,6
	4	Intrand 3	108	16,2	124,2
	5	Intrand 4	108	16,2	124,2
	6	Intrand 5	36	5,4	41,4
	7	Intrand 6	144	21,6	165,6
	8	Intrand 7	36	5,4	41,4
	9	Intrand 8	72	10,8	82,8
TOTAL VALEA MORII			1.474	221	1.695
CIG	1	Principală	4873	730,95	5603,95
	2	Intrand 1	180	27	207
	3	Intrand 2	180	27	207
	4	Intrand 3	358	53,7	411,7
	5	Intrand 4	125	18,75	143,75
	6	Intrand 5	752	112,8	864,8
	7	Intrand 6	258	38,7	296,7
	8	Intrand 7	36	5,4	41,4
	9	Intrand 8	131	19,65	150,65
	10	Intrand 9	286	42,9	328,9
	11	Intrand 10	396	59,4	455,4
	12	Intrand 11	180	27	207
	13	Intrand 12	108	16,2	124,2
	14	Intrand 13	432	64,8	496,8
TOTAL CIG			8.295	1.244	9.539
SARAUAD	1	Principală	3134	470,1	3604,1
	2	Intrand 1	330	49,5	379,5
	3	Intrand 2	1012	151,8	1163,8
	4	Intrand 3	288	43,2	331,2
	5	Intrand 4	1180	177	1357
	6	Intrand 5	180	27	207
	7	Intrand 6	1720	258	1978
	8	Intrand 7	1034	155,1	1189,1
	9	Intrand 8	0	0	0
TOTAL SARAUAD			8.878	1.332	10.210
TOTAL GENERAL			63.252	5.826	69.078

Posturile de transformare, componentele rețelei de distribuție a energiei electrice care alimentează cu energie electrică instalațiile de iluminat public, bransamentele, instalațiile de forță, instalațiile de legare la pământ, instalațiile de automatizări, măsură și control, punctele de aprindere, etc., sunt proprietatea S.C. DEER S.A și sunt în administrarea acesteia, cu unele excepții ale zonelor unde s-au realizat extinderi ale sistemului de iluminat.

6. STRUCTURA ECONOMICO-FINANCIARĂ ACTUALĂ A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Valoarea de inventar – nu există date privind valoarea de inventar

Cheltuielile legate de consumul de energie electrică al sistemului de iluminat public sunt estimate în funcție de tariful la energie electrică pentru anul 2022. S-a utilizat un preț al kWh de 0,1 lei (fără TVA), cu program de dimming parțial pe Orașul Tășnad, putere instalată de 69,08 kW și un consum de **238,690.90 kWh/an**.

7. ARIA TERITORIALĂ DE DESFĂȘURARE A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Până în prezent, Orașul Tășnad nu a beneficiat de un sistem de delegare prin delegarea serviciului de iluminat public acesta fiind asigurat cu forțe proprii ADPP și prin contractare lucrări cu diverse societăți comerciale.

Pastrarea acestui sistem de asigurare a serviciului de iluminat public duce la neindeplinirea atât a parametrilor lumino tehnici solicitați de standarde pe arterele de circulație rutieră și pietonală cât și a indicatorilor de performanță.

Legea nr. 230/2006 nu cuprinde prevederi speciale în privința teritoriului în reglementarea celor două modalități de gestiune a serviciului de iluminat public. Cu toate acestea, subliniem faptul că în privința gestiunii directe a serviciului de către autoritatea administrativă publică toate sarcinile și obligațiile acesteia sunt impuse prin referire la întreg teritoriul comunității, fiind obligatoriu să fie

respectate in mod constant si uniform principiile de functionare a serviciului, precum si a tuturor celorlalte exigente din lege si din Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

Pe de alta parte, in privinta delegarii de gestiune a serviciului de iluminat public, Legea nr. 230/2006 prevede posibilitatea ca prin acordul de vointa dintre autoritatea publica locala si persoana juridica delegata, obiectul contractului sa faca referire la un anumit teritoriu. In ipoteza aceasta, in functie de specificul serviciului de la nivelul comunitatii locale se impune ca pentru buna gestionare a acestuia, implicit pentru a avea posibilitatea reala de a atinge indicii de performanta si obiectivele stabilite prin Regulamentul Cadru al ANRSC nr. 86/2007, sa fie luata in calcul posibilitatea ca prin delegarea de gestiune catre un operator sa se ajunga la o solutie de eficienta sporita in asigurarea serviciului pentru beneficiari.

Harta delimitarii ariei teritoriale este prezentata in Partea desenata – Plansele 1-8.

8. INVESTIȚII NECESARE PENTRU MODERNIZAREA, ÎMBUNĂȚIREA CANTITATIVĂ, CALITATIVĂ ȘI EXTINDEREA ILUMINATULUI PUBLIC

8.1. ASPECTE GENERALE PRIVIND GESTIUNEA SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Legea nr. 230/2006 stabileste la art. 18 alin. (1) modalitatea in care autoritatea publica locala competenta poate realiza gestiunea serviciului de iluminat public, indicand punctual liniile directoare de catre trebuie sa se tina cont in actiunile desfasurare in acest domeniu: *“a) marimea, gradul de dezvoltare si particularitatile economico-sociale ale localitatilor; b) starea sistemului de iluminat public existent; c) posibilitatile locale de finantare a exploatarii, intretinerii si dezvoltarii serviciului si a structurii tehnico-edilitare aferente”*. Pe baza informatiilor rezultate in conformitate cu elementele enuntate anterior autoritatea publica locala va elabora indicatorii de performanta care trebuie indepliniti de serviciul de iluminat public, stabilindu-i prin hotarare de consiliu local, cu respectarea prevederilor regulamentului-cadru al serviciului (Anexa la Ordinul nr. 86/2006 al ANRSC). In art. 7 alin. (2) din Legea nr. 230/2006 se mentioneaza expres faptul ca indicatorii de performanta care vor influenta evaluarea si optiunea gestiunii serviciului trebuie sa se supuna cu prioritate necesitatilor reale ale comunitatilor locale, sa tina cont de starea tehnica precum si de eficienta sistemului de iluminat public existent. Propunerea si adoptarea acestor parametrii de evaluare a serviciului de iluminat public trebuie conform legii sa se realizeze in urma unor consultari si dezbateri publice (art. 18 alin. 2 din Legea nr. 230/2006).

O evaluare corecta a modalitatii de gestiune a serviciului de iluminat public se supune astfel cum am subliniat anterior atat legii – care stabileste criteriile generale de evaluare – insa mai ales regulamentului propriu local al serviciului si eventual caietului de sarcini aferent. Prevederile care trebuie avute in vedere trebuie sa cuprinda informatii reale privitoare la :

- a) nivelurile de iluminat, pe zone caracteristice;
- b) indicatorii de performanta a serviciului;
- c) conditiile tehnice;
- d) infrastructura aferenta serviciului;
- e) raporturile operator-utilizator.

8.2. GESTIUNEA DIRECTA

Legea nr. 230/2006 ofera autoritatii publice locale posibilitatea ca pe baza unei evaluari realizate conform celor mentionate anterior sa opteze pentru gestiunea directa serviciului de iluminat public sau pentru gestiunea delegata a acestui serviciu. Conform prevederilor art. 19 din actul normativ indicat, in cazul gestiunii directe *“autoritatile administratiei publice locale sau asociatiile de dezvoltare comunitara, dupa caz, isi asuma nemijlocit toate sarcinile si responsabilitatile cu privire la infiintarea, organizarea, finantarea, coordonarea, administrarea, gestionarea, exploatarea si asigurarea functionarii serviciului de iluminat public”*.

Gestiunea directa presupune totodata utilizarea unor operatori definiti si licentiati in conformitate cu dispozitiile Legii nr. 51/2006. In cazul acestei modalitati de gestiune a serviciului autoritatea publica locala emite o hotarare de dare in administrare a infrastructurii tehnico-edilitare, pe baza licentei eliberata de catre A.N.R.S.C.

Legea nr. 230/2006 mentioneaza asadar faptul ca in cadrul acestei modalitati de gestiune autoritatea publica locala emite doar un mandat de administrare catre operatori specializati si acreditati a serviciului, astfel incat atributiile privitoare la finantare, coordonare, administrare, exploatare si mentenanta revin acesteia. Optiunea manifestata de catre autoritatea publica locala pentru gestiunea directa poate fi argumentata doar atunci cand din evaluarea dimensiunii sistemului, a gradului de dezvoltare a acestuia, a particularitatilor economico-sociale ale localitatilor si implicit a posibilitatii autoritatii de finantare ar rezulta un raport care sa respecte in integralitate principiile de functionare ale serviciului stabilite prin art. 9 si 10 din Regulamentul-cadru din 20 martie 2007 al serviciului de iluminat public, Anexa a Ordinului nr. 86/2007 emis de A.N.R.S.C.

Legea nr. 51/2006 privind serviciile comunitare de utilitati publice mentioneaza in art. 29 alin.(2) faptul ca pentru realizarea gestiunii directe este necesar ca la nivelul autoritatii administratiei publice locale sa poata exista structuri proprii care sa desasoare activitatea aferenta. Aceste structuri pot fi:

- a) compartimente de specialitate, fara personalitate juridica, organizate in cadrul aparatului propriu al consiliului local ori judetean al unitatii administrativ-teritoriale;
- b) servicii publice sau directii de specialitate, fara personalitate juridica, organizate in cadrul aparatului propriu al consiliului local ori judetean al unitatii administrativ-teritoriale, avand autonomie financiara si functionala;
- c) servicii publice sau directii de specialitate, cu personalitate juridica, organizate in subordinea consiliului local ori judetean al unitatii administrativ-teritoriale sau a asociatiei de dezvoltare comunitara, avand patrimoniu propriu, gestiune economica proprie si autonomie financiara si functionala. In ipoteza in care la nivelul autoritatii publice locale nu pot exista asemenea structuri care sa beneficieze implicit si de infrastructura aferenta unei bune desfasurari a activitatii incidente ipoteza realizarii serviciului prin gestiune directa nu se poate realiza. Evaluarea in sine a

structurii odata ce a fost identificata se realizeaza precum am mentionat dupa criteriile specifice serviciului, in cazul de fata incidente fiind normele din cuprinsul Legii nr. 230/2006, respectiv, cele din Regulamentul Cadru aprobat ca anexa la Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

8.3. GESTIUNEA DELEGATA

Aceasta modalitate de gestiune a serviciului de iluminat public presupune transferul printr-un contract a sarcinilor si responsabilitatilor instituite in acest domeniu din patrimoniul autoritatilor locale catre un operator cu statut de societate comerciala cu capital public, privat sau mixt. Odata cu delegarea sarcinilor si responsabilitatilor, autoritatea public locala transfera si exploatarea si administrarea serviciului, astfel incat operatorul sa poata actiona in mod independent si responsabil in vederea realizarii obligatiilor contractuale, atingerii parametrilor de performanta, precum si a obiectivelor din lege.

Gestiunea delegata reprezinta o exceptie legala de la responsabilitatea impusa autoritatii publice locale in privinta gestionarii serviciului de iluminat public, respectiv, de la obligatia generala a acesteia de a satisface exigentele obiectivelor impuse de lege in acest domeniu.

Activitatea operatorilor care vor prelua gestiunea sistemului este reglementata de Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilitati publice care vor presta serviciul de iluminat public in baza contractului de delegare a gestiunii, aprobat de autoritatile administratiei publice locale si in baza licentei eliberate de autoritatea competenta [art. 19 alin. (3) din Legea nr. 230/2006]. Prevederile contractul prin care se realizeaza delegarea sunt stabilite catre Legea nr. 51/2006, iar cuprinsul sau in ceea ce priveste drepturile si obligatiile partilor trebuie sa se supuna principiilor care deriva din Legea nr. 230/2006 privind iluminatul public, precum si din Regulamentul-cadru aprobat ca anexa la Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

Diferenta fundamentala care exista intre gestiunea directa si gestiunea delegata in cazul serviciului de iluminat public este ca daca in prima ipoteza autoritatea publica locala pastreaza in patrimoniul ei toate obligatiile privind indeplinirea obiectivelor din lege, implicit, responsabilitatile de finantare si intretinere, in cea de-a doua ipoteza, operatorul public sau privat preia in integralitate sarcinile aferente, cu exceptia prerogativelor privind adoptarea politicilor si strategiilor de dezvoltare a serviciului, respectiv, a programelor de dezvoltare a sistemului de iluminat public, precum si drepturile si competentele precizate la art. 17 alin. (1) din Legea nr. 230/2006. Astfel, obiectul contractelor de delegare a gestiunii serviciului poate include: activitatile de operare propriu-zisa, gestionare, administrare, exploatare, intretinere, precum si activitatile de pregatire, finantare si realizare a investitiilor din infrastructura aferenta serviciului de iluminat public.

Art. 17 alin. (1) stabileste drepturile pe care autoritatea publica le va avea in raport cu operatorul public sau privat caruia ii va fi acordata delegarea gestiunii serviciului, respectiv, cele privitoare la supraveghere si control:

a) modul de fundamentare a tarifelor si respectarea metodologiei de stabilire, ajustare sau de modificare a acestora, emise de A.N.R.S.C;

b) modul de indeplinire a obligatiilor contractuale asumate de operatori si activitatile desfasurate de acestia;

c) calitatea si eficienta serviciului prestat, corespunzator indicatorilor de performanta a serviciului, stabiliti conform legii;

d) modul de administrare, de exploatare, de conservare si de mentinere in functiune, dezvoltarea si/sau modernizarea sistemului de iluminat public. In mod complementar, la sectiunea privitoare la gestiunea delegata din cuprinsul legii nr. 230/2006 [art. 21 alin. (2)] se prevede expres faptul ca toate activitatile de monitorizare si control privind modul de respectare de catre operatori a conditiilor de emitere si mentinere a licentelor revin A.N.R.S.C., iar cele privind indicatorii de performanta stabiliti in contractele de delegare a gestiunii revin autoritatilor administratiei publice locale.

Conform art. 22 alin. (5) din Legea nr. 230/2006 autoritatea publica locala are competenta exclusiva de a impune in acord cu legea toate exigentele necesare pentru realizarea in bune conditii a delegarii. Astfel legea nu limiteaza accesul la procedura de selectie a delegarii, fiind permisa participarea oricaror operatori, chiar si a celor nou-infiintati, cu respectarea insa a conditiilor impuse de catre autoritatea publica locala. In virtutea atributiilor de reprezentare ale administratiei publice locale, asa cum reies din cuprinsul Legii nr. 215/2001, aceasta va impune exigentele necesare privitoare la asigurarea existentei garantiilor profesionale si financiare ale operatorului, precum si modalitatea de respectare a indicatorilor de performanta. Prin cuprinsul contractului de delegare autoritatea publica locala poate impune prevederi si cu privire la nivelul tarifelor aplicate privind prestarea serviciului in conditii de calitate si de cantitate corespunzatoare, toate acestea constituind criteriile principale pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii.

8.4. CONCLUZII SI ANALIZA COMPARATIVE

In conformitate cu estimarile realizate in urma auditarii sistemului de iluminat public existent din Oraşul Tăşnad, serviciul de iluminat public include pentru urmatorii 3 ani urmatoarele elemente:

1	Intretinerea si mentinerea sistemului de iluminat public reabilitat pe perioada celor 3 ani	225.660,00 lei
2	Sistem de iluminat festiv - operatiuni de montare / demontare – 3 ani	50.100,00 lei

Conform art. 22 alin. (5) din Legea nr. 230/2006 autoritatea publica locala are competenta exclusiva de a impune in acord cu legea toate exigentele necesare pentru realizarea in bune conditii a delegarii. Astfel, legea nu limiteaza accesul la procedura de selectie a delegarii, fiind permisa participarea oricaror operatori, chiar si a celor nou-infiintati, cu respectarea insa a conditiilor impuse de catre autoritatea publica locala. In virtutea atributiilor de reprezentare ale administratiei publice locale, astfel cum reies din cuprinsul Legii nr. 215/2001, aceasta va impune exigentele necesare privitoare la asigurarea existentei garantiilor profesionale si financiare ale operatorului, precum si

modalitatea de respectare a indicatorilor de performanta. Prin cuprinsul contractului de delegare autoritatea publica locala poate impune prevederi si cu privire la nivelul tarifelor aplicate privind prestarea serviciului in conditii de calitate si de cantitate corespunzatoare, toate acestea constituind criteriile principale pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii.

Daca in cazul gestiunii directe autoritatea administrativa este responsabila in integralitate de modul de indeplinire a obligatiilor care decurg din lege, in privinta delegarii gestiunii legea ii permite acesteia sa imparta sarcinile cu un operator public sau privat, acordand totodata posibilitatea ca prin contractul de delegare sa fie impuse exigente specifice, in acord cu nevoile si situatia concreta de la nivelul comunitatii locale incidente.

Ratiunea bunei administrari a sistemului de iluminat public in Oraşul Tăşnad nu poate fi pusa in discutie, obiectul prezentului studiu avand menirea sa sprijine in mod obiectiv desemnarea unei solutii optime de gestionare a serviciului de iluminat public: directa sau indirecta.

Pentru a putea compara usor avantajele si dezavantajele gestiunii directe cu cele ale gestiunii indirecte (delegate) a sistemului de iluminat public, acestea se prezinta in continuare sub forma unui tabel:

	GESTIUNE DIRECTA	GESTIUNEA INDIRECTA (DELEGATA)
AVANTAJE	<ul style="list-style-type: none"> - mentinerea responsabilitatii fata de populatia deservita; - tarife mai mici decat in cazul gestiunii delegate, neexistand profit; - mentinerea autoritatii nemijlocite a autoritatii asupra activitatii; - accesul la fonduri europene destinate autoritatilor publice 	<ul style="list-style-type: none"> - parametrii serviciilor si necesarul de investitii vor fi clar definite in contract, cu mecanisme care impun ca majoritatea riscurilor sa treaca la operator; - accelexarea investitiilor din momentul cand operatorul isi intra in drepturi; - - nevoia de profit a operatorului va genera schimbarea rapida a proceselor interne si a relatiilor cu clientii; - Autoritatea transfera sarcina investitiilor si (potential a) finantarii catre operatorul pentru partea ce ii revine; - Autoritatea va avea calitatea de a superviza si a reglementa conformarea operatorului la cerintele impuse in contract si nu de gestiune directa a serviciului; - Autoritatea va avea drept de control final asupra derularii serviciului, avand posibilitatea de a intrerupe delegarea de gestiune in cazul in care operatorul are o activitatea defectuoasa care

		<p>persista – prin clauzele de penalizare si de reziliere ale contractului;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Autoritatea are putere decizionala pentru ca in momentul incredintarii contractului, acesta sa includa toate prevederile optime; - reducerea imixtiunii politicului in deciziile de afaceri, investitii si personal; <p>criteriile de management comercial se pot indeplini pentru a avea acces la fonduri bancare.</p>
DEZAVANTAJE	<ul style="list-style-type: none"> - ritm lent de investitii, bazat exclusiv pe fluxul de numerar din exploatare si pe sumele puse la dispozitie de catre ordonatorul de credite; - Autoritatea ar trebui sa furnizeze in continuare fonduri si garantii in calitatea de actionar unic (daca se organizeaza o societate pe actiuni pentru operarea serviciului); - cresterea numarului de persoane din cadrul aparatului propriu al Primarului, personal care sa se ocupe de serviciul respectiv; - activitatea de atragerea de surse de finantare; - costuri suplimentare cu: dotari cu echipamente si utilaje specifice, mijloace de transport si interventie, personal, instruire personal, autorizare personal; - costuri de licentiere la A.N.R.S.C. 	<ul style="list-style-type: none"> - negocierea unui contract detaliat pe termen lung, in special pentru prima parte a contractului, cea in care se realizeaza investitiile; - Autoritatea trebuie sa isi adapteze rolurile de administrator si reglementator pe durata contractului si va trebui sa se concentreze pe negociere, monitorizare si suprvizare; - monopol pe termen lung atribuit operatorului, cu dificultati de iesire din contract in caz de neperformanta; - Autoritatea trebuie sa asigure finantarea prestarii serviciului.

Numarul mai mare de dezavantaje, precum si cel mai mic de avantaje al gestiunii directe in raport cu gestiunea delegata, recomanda in prima faza adoptarea celei de-a doua variante. Posibilitatea extinsa de a defini contractual limitele de exploatare a serviciului, finalitatea si ritmul investitiilor din infrastructura determina ca formula gestiunii delegate sa fie mai usor de pus in acord cu interesele generale ale comunitatii si implicit, cu principiile care guverneaza serviciul.

Matricea riscurilor de exploatare privind delegarea serviciului de iluminat public este indicata in **Anexa Nr. 5**.

Infiintarea si existenta unui serviciu propriu al primariei, cu personal specializat si cu dotare tehnica necesara prestarii unui serviciu de calitate ar presupune costuri financiare importante pentru

bugetul local. Estimarea costurilor pe toata durata delegarii, inclusiv identificarea si cuantificarea financiara a riscurilor, poate conduce la stabilirea unor tarife reale si acceptate de catre toti utilizatorii, astfel incat alegerea unui operator sa fie pe deplin justificata si financiar, pe langa principiile descentralizarii si eficientizarii cerute de normele europene.

Pentru a aproxima costurile ipotetice pe care le presupune infiintarea si functionarea unui serviciu propriu al primariei de operare/administrare a iluminatului public din Oraşului Tăşnad s-a realizat o simulare a cheltuielilor care este prezentata in **Anexa Nr. 2**.

Situatie 1 – Infiintare serviciul propriu de operare a sistemului de iluminat public

Analiza cost-beneficiu :

1	Cheltuieli de infiintare, dotare, organizare;	735.000,00 lei
2	Cheltuieli anuale cu functionarea (salarizare, utilitati, intretinere utilaje).	304.485,00 lei
3	Cheltuieli cu materialele necesare realizarii operatiunilor de intretinere / iluminat stradal	75.220,00 lei
TOTAL :		1.114.705,00 lei

Ipoteze de calcul :

- Autoritatea contractanta realizeaza intreg aparatul necesar pentru obtinerea licentei necesare;
- Autoritatea contractanta dispune de fondurile necesare realizarii investitiilor in utilaje si echipamente de lucru.

Situatie 2 – Delegare gestiunii sistemului de iluminat public catre un operator

Analiza cost beneficiu :

ESTIMAREA COSTURILOR DE DELEGARE A GESTIUNII		
1	Intretinerea si mentinerea sistemului de iluminat public reabilitat 3 ani	225.660,00 lei
2	Sistem de iluminat festiv - operatiuni de montare / demontare – 3 ani	50.100,00 lei
Total :		275.760,00 lei

Rezumand, ar trebui facuta comparatia intre:

- costul serviciului / an in varianta delegarii serviciului = **91.920,00 lei**
- costul serviciului / an in varianta administrarii directe = **1.114.705,00 lei**

Asumarea tuturor riscurilor este descrisa in **Anexa Nr. 5**.

Calculul de mai sus este doar un exemplu care arata faptul ca, in varianta asumarii de catre autoritate a gestionarii directe a sistemului de iluminat public, cheltuielile necesare pentru a-l mentine in parametrii normali de functionare vor fi mai mari decat vor fi in varianta delegarii sistemului.

Delegarea serviciului este impusa si de necesitatea adaptarii la cerintele si exigentele legale in vigoare a serviciului de iluminat public, privit ca un sistem eficient, si care sa corespunda cu programele de dezvoltare durabila ale autoritatii, respectiv, pentru:

- asigurarea dezvoltarii durabile a unitatilor administrativ-teritoriale;
- crearea unui ambient placut si ridicarea gradului de civilizatie si a calitatii vietii;
- asigurarea functionarii si exploatarii in conditii de siguranta, rentabilitate si eficienta economica a infrastructurii aferente serviciului de iluminat public;
- protectiei si conservarii mediului natural si construit;
- satisfacerea judicioasa, echitabila si nepreferentiala a tuturor membrilor comunitatii locale, in calitatea lor de beneficiari ai serviciului;
- identificare si implementarea unor solutii si sisteme de eficienta energetica;
- punerea in valoare, printr-un iluminat arhitectural, ornamental si ornamental-festiv a edificiilor de importanta publica si/sau culturala si marcarii prin sisteme de iluminat corespunzatoare a evenimentelor festive si a sarbatorilor legale sau religioase.

Amploarea sistemului de iluminat public din Oraşul Tăşnad, investitiile facute in perioada anterioara si necesitatea intretinerii lor, impun ca sistemul sa fie gestionat de catre un operator care sa detina cel putin urmatoarele:

- experienta in gestionarea unui sistem de iluminat public;
- capacitatea tehnica sa o faca (dotarea cu utilaje specifice, spatiu de depozitare si dispecerat, mijloace de transport si de interventie etc.);
- pregatirea profesionala a angajatilor atestata conform legii cu toate certificarile necesare (electricieni autorizati ANRE, specialisti cu certificate de atestare profesionala in iluminat CNRI etc.);
- licenta ANRSC clasa 3;
- atestate ANRE pentru proiectare, executie, masurari-incercari-verificari;
- sistem functional de management integrat probat cu certificari ISO.

Starea actuala a gestiunii sistemului de iluminat public, fara operator si aflat in posesia autoritatii, aceasta din urma fara instrumentele necesare unei minime administrari, impune o rezolvare cat mai rapida a situatiei.

Perpetuarea ei inseamna generarea de riscuri pe care le implica defectiunile neremediate ale sistemului de iluminat: risc de accidente rutiere, insecuritate publica datorata lipsei luminii pe trotuare, alei pietonale, parcuri si gradini, precum si incurajarea infractiunilor si cresterea gradului de criminalitate.

Toate motivele de mai sus, dar mai ales lipsa experientei si a capacitatilor necesare autoritatii de a gestiona in momentul de fata un sistem de iluminat public de o asemenea amploare, conduc la concluzia ca delegarea administrarii sistemului de iluminat public reprezinta solutia optima, cel putin in viitorul apropiat.

9. DURATA DELEGĂRII SERVICIULUI

Conform art. 22 alin. 2 din Legea nr. 230/2006 trebuie subliniat faptul ca pe toata durata derularii contractului de delegare a gestiunii, bunurile mobile sau imobile apartinand domeniului public ori privat al unitatilor administrativ-teritoriale, utilizate pentru realizarea serviciului, se vor concesiona operatorului caruia i s-a atribuit contractul de delegare a gestiunii.

Art. 24 din legea nr. 230/2006 prevede in mod explicit atributul autoritatii publice locale ca odata cu luarea deciziei privind delegarea gestiunii serviciului de iluminat public sa stabileasca in acord cu dispozitiile legii nr. 51/2006 cuprinsul contractului propus, respectiv, drepturile si obligatiile partilor, precum si intinderea acestora. Astfel, durata contractului de delegare a gestiunii trebuie sa fie stabilita in acord cu interesul comunitatii locale, cu progamul de dezvoltare a sistemului aferent serviciului, fara insa a fi mai mare decat durata necesara amortizarii investitiilor, cu rezerva de a nu depasi 49 de ani, cum prevede art. 24 alin. 2 din Legea nr.230/2006. Conform prevederilor legii la stabilirea duratei propriu-zise din contract un element fundamental il va reprezenta analiza cuantumului finantarilor pe segmentul de investitii ce va fi realizat de catre operator, astfel incat, amortizarea acestora sa poata fi atinsa in timpul de desfasurare al raporturilor juridice dintre parti.

Durata stabilita in contract trebuie sa nu incalce drepturile unor alti operatori care au conventii similare in derulare, pentru a se suprapune cele doua delegari ale gestiunii serviciului.

Durata contractului poate fi afectata de o denuntare unilaterala a conventiei de catre autoritatea administrativa, care in temeiul art. 17 din legea nr. 230/2006 are atributul de a verifica modalitatea de realizare a delegarii de gestiune, respectiv, indeplinirea conforma a obligatiilor asumate. De mentionat este faptul ca in acord cu dispozitiile art. 23 alin. (7) din legea nr. 230/2006 partile pot sa prevada si alte clauze de reziliere, aspect care in mod evident poate fi in legatura cu durata, producand de altfel efecte atunci cand ar interveni cazul incident.

Durata contractului de delegare a gestiunii poate fi afectata de valabilitatea licentei de operare a persoanei juridice cu care se incheie contractul. In ipoteza retragerii licentei de operare, contractul se va rezilia de plin drept in conditiile art. 36 alin. (2) din Legea nr. 230/2006.

Art. 24 alin. 2 din Legea nr. 230/2006 prevede totodata posibilitatea prelungirii duratei in cazurile expres prevazute:

a) pentru motive de interes general, caz in care durata contractului nu poate fi prelungita cu mai mult de 2 ani;

b) in cazul in care operatorul, la cererea autoritatii administratiei publice locale si pentru buna executare a serviciului sau pentru extinderea sistemului de iluminat public, a realizat investitii care nu ar putea fi amortizate in termenul ramas pana la expirarea contractului initial decat printr-o crestere excesiva a tarifelor sau a taxelor locale.

In toate cazurile descrise mai sus, prelungirea contractului poate fi decisa de catre autoritatea administrativa, prin Consiliul Local al Oraşului Tăşnad sau de asociatia de dezvoltare comunitara, dupa caz.

Durata concesiunii unui serviciu de iluminat public se stabileste tinand cont de:

- experienta anterioara a operarii serviciului in Oraşului Tăşnad;
- experienta similara a altor comune / orase / municipii;
- reglementarile legale privind serviciul de iluminat;
- finantarile posibile de obtinut si durata de recuperare a costurilor de catre operatorul

economic;

- durata necesara realizarii lucrarilor de reabilitare / modernizare, implicand toate aspectele tehnice (studii, aprobari, avize, proiecte tehnice, instalare, punere in functiune, verificari, receptie etc.)

Experienta altor comune comparabile cu Oraşului Tăşnad, pentru contracte trecute sau in derulare, ar indica o durata de delegare de 5 (cinci) ani.

Legea 230 din 7 iunie 2006 a serviciului de iluminat public stabileste ca durata unui contract prin care se delegea gestiunea nu poate fi mai mare 49 de ani, luandu-se in calcul durata necesara amortizarii investitiilor (art. 24 alin. 2).

Legea 100/2016 – art 16 indica o durata estimata a concesiunilor de servicii de maxim 7 ani in scopul de a nu denatura concurenta.

Avand in vedere cele expuse mai sus propunem ca durata concesiunii, pentru care se incheie contractul de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public, sa fie de 1 an.

10. REDEVENŢA

Seviciul de iluminat public nu este o activitate care genereaza venituri, este un serviciu care genereaza doar cheltuieli. Singura activitate care poate fi asimilata unui venit este reducerea cheltuielilor cu energia electrica prin modernizarea sistemului existent. Din aceste considerente operatorul economic nu va plati redeventa.

11. JUSTIFICAREA DELEGĂRII DE GESTIUNE A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC ÎN ORAŞUL TĂŞNAD

Delegarea serviciului de iluminat public in Oraşului Tăşnad se realizeaza din urmatoarele motive:
- din punct de vedere economic costul serviciului pe o perioada de 3 ani este considerabil redus fata de gestiunea directa;

Contractul de delegare a gestiunii va fi insotit in mod obligatoriu de urmatoarele anexe:

- caiete de sarcini ale serviciului de iluminat public;
- regulamentul de serviciu a iluminatului public;
- inventarul bunurilor mobile si imobile, proprietate publica si privata a Oraşului Tăşnad;
- procesul verbal de predare-preluare a bunurilor prevazute in inventar;
- oferta operatorului.

12. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Motivele prezentate la Capitolul 8 al studiului recomanda ca fiind oportuna delegarea gestiunii sistemului de iluminat public catre un operator cu experienta, care sa poseze capacitatea tehnica si organizatorica, dotarea si experienta manageriala, bonitatea si capacitatea financiara necesare prestarii serviciului incredintat. Structura delegarii trebuie riguros stabilita in contractul incheiat intre autoritatea administrativa si persoana juridica delegata, in conformitate cu prevederile din cuprinsul legii nr. 51/2006, respectiv, ale legii nr. 230/2006 si legii 100/2016.

Pastrarea gestiunii ca serviciu propriu al Autoritatii presupune asumarea riscurilor legate de lipsa experientei, de intarzierile generate de infiintarea unui astfel de serviciu, de obtinerea autorizarilor si licentelor necesare functionarii, dar mai ales de posibilitatea ca cheltuielile cu intretinerea sistemului de iluminat sa creasca in acesta varianta. Solutia delegarii gestiunii serviciului de iluminat public reprezinta o exceptie de la asumare in integralitate a paramterilor de performanta si a exigentelor obiectivelor stabilite prin legea nr. 230/2006, respectiv, prin Regulamentul Cadru aprobat ca anexa la Ordinul nr. 77/2006 al Presedintelui ANRSC.

Recomandam ca pe parcursul primului an al noii gestiuni sa se investeasca in:

- realizarea Hartii Electronice a Sistemului de Iluminat, ca sarcina expresa inscrisa in caietul de sarcini al delegarii;
- realizarea Planului General de Iluminat Public al Orașului Tășnad, printr-o colaborare intre reprezentanti desemnati de viitorii operatori si de Autoritate sub coordonarea unui specialist extern cu experienta.

Acestea vor fi instrumente de lucru extrem de utile atat operatorului cat si Autoritatii, care alaturi de implementarea sistemului de telegestiune vor permite o administrare mult mai simpla si mai ieftina a sistemului de iluminat. Prevederile clare ale planului general de iluminat elimina orice dificultati in estimarea costurilor de investitie si intretinere ulterioara.

Alaturi de argumentele expuse in studiu, acest lucru demonstreaza ca pentru primaria Orașului Tășnad este avantajos atat din punct de vedere economic, cat si din punct de vedere urbanistic-calitativ sa delege serviciul de iluminat public pe un an. Prin delegarea gestiunii serviciului de iluminat cu repartizarea costurilor pe un an costurile devin suportabile si in acelasi timp se realizeaza un iluminat public performant.

Avand in vedere toate cele prezentate anterior, prezentul studiu recomanda ca pentru solutionarea integrala si sistematica a problemei este necesara delegarea de gestiune prin delegarea serviciului de iluminat public unor operatori specializati.

Data
28.01.2022

Intocmit,
Ing. Săplăcan Eugen

